

Spiegeling

**De kinderen leren over spiegeling en schaduw;
ruimte en sfeer**

Romeinse brug, 12 jaar

onderwerp

Romeinse brug

techniek

schilderen,
plakkaatverf

formaat

25 × 32 cm

Toelichting

In de beide opdrachten van deze les gaat het vooral over het ontdekken dat weerspiegelingen heel aantrekkelijk kunnen zijn voor een afbeelding. Weerspiegeling geeft het beeld altijd iets levendigs en interessants. De kleine verschillen tussen beeld en spiegelbeeld, het op zijn kop staan van de voorstelling, het water dat als het ware onstoffelijk wordt, allemaal facetten die een afbeelding werkelijkheidsgetrouw maken. Daarnaast speelt ook het kleurgebruik een belangrijke rol. De kleuren bij beide onderwerpen moeten natuurlijk zijn, liefst in de verte wat minder kleurig en zowel water als lucht mogen niet te zwaar zijn. Mede hierom is bij deze les voor een schildertechniek gekozen. Een andere reden hiervoor is dat het spiegelbeeld van de nog natte voorstelling afgedrukt kan worden door de tekening op de 'waterlijn' dubbel te vouwen. De meestal vlekkerige afdruk die hierbij ontstaat sluit mooi aan bij het onderwerp. Met verf kan bovendien goed doorgezocht worden naar het optimale resultaat, omdat veranderingen lang mogelijk blijven; er kan geëxperimenteerd worden met vlekjes en stipjes (impressionistisch/pointilistisch) en met dekkende en transparante, verdunde verf. Het gaat er in deze lessen om dat de weerspiegeling met de daarbij horende sfeer en ruimte van het onderwerp ook door de techniek tot zijn recht komt. De werkwijze is hier dus van grote invloed op de zienswijze.

Begeleiding

De prachtige stenen boogbruggen die de Romeinen bouwden zullen ons altijd tot voorbeeld kunnen dienen. In sommige plaatsen vinden we nog originele Romeinse bruggen (Maastricht). Op veel andere plaatsen in ons land vinden we soortgelijke voorbeelden (grachten). Met een kort verhaaltje over de geweldige bouwerskwaliteiten van de Romeinen (aquaducten, arena's e.d.), voorzien van enkele illustraties uit kunstboeken of kalenderplaten, begint deze les. We kunnen een situatie schetsen waarbij het accent helemaal op de brug ligt; de omgeving is dan een rustig weideland, zoals dat het geval is wanneer een nieuwe, bredere brug gebouwd wordt, een eind verderop. De oude stenen brug wordt niet meer gebruikt, de weg is omgeleid en het mooie bouwwerk ligt als een stille herinnering aan vroeger over het water. Als je er niet precies recht voor staat, en dat is meestal zo vanaf de kant, dan zie je ook de donkere binnenkanten van de bogen. Het geheel weerspiegelt in het water, zowel de lichte als de donkere (schaduw)vlakken. Weerspiegeling is dus iets anders dan schaduw. De schaduw weerspiegelt ook! Vrij hoog op het papier schetsen we dunnetjes met houtskool een mooie brug. Hoe is de loop van het water? Vervolgens schilderen we in grijsbruine tinten de stenen en voor de schaduwen mengen we deze kleuren met zwart. Dan passen we een truc toe: we vouwen de tekening dubbel, precies daar waar het water tegen de brugpeilers staat. De plakkaatverf geeft geen gave afdruk maar dat is juist goed! Nu begint het echte schilderwerk. Met toetsjes en veegjes, dekkend en transparant, wordt het hele landschap zo realistisch mogelijk geschilderd. Water en lucht blijven licht van kleur en naar achter worden de kleuren nog lichter door meer wit te gebruiken.

onderwerp

visser in roeiboot

techniek

schilderen

formaat

± 40 × 50 cm

Andere opdracht

Deze les kan uitstekend ingeleid worden met een paar reproducties van Seurat, Signac of Monet. Hiermee zal de sfeer van het onderwerp snel aangeduid zijn. De rust en de stilte van de natuur staan centraal; het water is glad. Eerst wordt het bootje, niet te groot, ergens op het vlak geplaatst, waarna ook hier de vouwtruc wordt toegepast. Ook nu weer

gebruiken we voor het water en de lucht veel wit zodat het schilderij licht en luchtig wordt. Wat riet op de voorgrond en bijv. een wal met bomen en struiken op de achtergrond completeren het tafereel.

Visser in roeiboot, 12 jaar